

9150

פרוטר ל מס' 10/ג

מישיבת ועדת החוקה, חוק ולשפט
שהתקיימה ביום ב', ב' בכלל תשי"ח - 25.11.57 בשעה 11.00.

השתתפו: ד. בר-רב-האיי - מ"מ היו"ר
א. אלטמן

- ה. ברגר
- ש. הלל
- ז. ורהפטיג
- ט. כמיס
- י. כהן
- ב. לוקר
- ש. רוזנברג
- י. שופטן

מוזמנים: ח. כהן - היועץ המשפטי
ה' שלגי - משרד המשפטים

ה' סיבץ - היועץ המשפטי למשרד התחבורה
י. גיא - משרד ישראל
ה' שחור - מנהל מחלקת הרישוי
ה' הירשברג - משרד התחבורה

סדר-היום: חוק לתיקון פקודת התעבורה.

היו"ר ד. בר-רב-האיי: אני פותח את הישיבה.

חוק לתיקון פקודת התעבורה.

סעיף 5.

ה' סיבץ: לסעיף-קטן (2): בעקבות הדיון שהיה בפליאה הכנסת בדבר טתן אפשרות לנהגים צעירים לנהוג טרקטורים או כלי רכב חקלאיים אחרים, הושמעה דעה שרצוי לקבוע לכך סייגים. אנחנו חשבנו שזוהי הערה נכונה, והייתי מציע להוסיף פה: בסייגים שייקבעו.

ה' שלגי: אפשר להוסיף אחרי הטלה "להתיר" את הטלים בתנאים או ללא תנאים."

הוחלט: לקבל את ההצעה האוסרת להוסיף בסעיף-קטן (2) אחרי הטלה "להתיר" את הטלים "בתנאים או ללא תנאים."

טעין 6.

ה' סיני:

השינוי בטעיף זה הוא שאנחנו מחייבים את כלי הרכב של המשטרה והצבא לשאת סימן-זיהוי. השינוי השני הוא שיותר להם לנהוג ללא רשיון, אם הורשו בכתב לנהוג רכב טעם זה"ל.

י. שופטן:

מה ז"א "הורשו בכתב"? לפי הנוסח הזה מטעם אם הטורנה על מי שנוהג נותן לו פיתקה שהוא רשאי לנהוג. אני הייתי אומר שהבחירות הכלליות לנהיגה תחולנה גם על אנשי צבא, ולא תהיינה בחירות נפרדות. אבל מפילו אם נטכיים שלא יהיה כך, אי-אפשר להטכיים לנוסח זה, וצריך להיות "שיש בידו רשיון נהיגה שהוא על-ידי הצבא".

היו"ר ד. בר-רב-האי:

הקושי הוא איך לשלב את הסדרים הקיימים בצבא בטערכת הכללית שלנו. בחוק זה אתם פשוט מוציאים טן הכלל את המשטרה והצבא.

ח. כהן:

אין לי התנגדות שנכתוב "חייל או שומר שניתן לו רשיון בכתב טעם זה"ל או טסרת ישראל-".

ה' שחור:

זה כבר לטעלה משנה קיימת בצה"ל רשות רישוי העובדת בטכונות יתר טשרדי הרישוי. הטכונים הם אותם הטכונים, הרשיונות - אותם הרשיונות, פרט לזה שהם פטורים מתשלום ויש עליהם חותמת המוסרת שהם רשאים לנהוג רק רכב צבאי. ובמידה שנהג כזה רוצה לנהוג רכב אזרחי, הוא פונה לטשרדי הרישוי, משלם את הטס. הצבא אינו מוציא רשיונות לאוטובוסים ומכוניות-טשא כבדות. בשני מקרים אלה אין רשות לנהוג בלי בחירות מיוחדות מצלנו.

ה' סיני:

הייתי מציע "וחייל או שומר שבידו רשיון נהיגה טעם זה"ל או טסרת-ישראל".

י. שופטן:

מדוע הנהיגו את ההגבלה לגבי שני סוגים אלה? טעמי זהירות?

ה' שחור:

דרוש בסיון של שנתיים וחצי כדי לנהוג אוטובוס, והוא בדרך כלל איננו בידי חיילי צה"ל. יש מקרים מיוחדים שהם צריכים להעטיק חייל באוטובוס צבאי. אבל עד כמה שאני יודע, הם קיבלו לצורך זה נהגים אזרחיים, כדי לטבוע תאונות דרכים.

ח. כהן:

אם הועדה תקבל החלטה על שינוי הנוסח בכיוון שהוצע, אודיע על כך לצבא, ואבקש לתת להם הזדמנות להשטיע את טענותיהם בפני הוועדה. יתכן שבמקרים של שעת חירום ירצה הצבא שתהיה לו אפשרות לעשות את הדבר גם ללא רשיון.

י. גיא:

מה שנוגע למשטרה, אני טטכיים לנוסח שהוצע על-ידי היועץ המשפטי. במשטרה נוהגים להחזיר בהשוואה לאזרחים רגילים. איש שמתקבל כנהג במשטרה, העובדה שיש לו רשיון נהיגה אזרחי, אין לה טטטעות בשביל המשטרה, כי הנהג רשאי לנהוג רכב מטסרתי רק לפי רשיון מטסרתי שהוא לו.

ה' סיני:

הייתי מציע לכתוב "שבידו רשיון נהיגה תקף" כפי שכתבנו בטעיפים קודמים.

הוחלט: לקבל את התיקון האוטרך לכתוב בטקסט "וחייל או שוטר שהורשה בכתב לנהוג רכב כזה מטעם צה"ל או משטרת ישראל" - "וחייל או שוטר שבידיו רשיון נהיגה תקף מטעם צה"ל או משטרת ישראל", תוך קבלת הודעת היועץ המשפטי כי יתכן ונציגי הצבא ירצו להופיע בפני הועדה בענין זה.

טעיה 7.

ה' סיני: הפיסקה הראשונה חוזרת על הפטור בטעיה 11(א) של החוק הקיים.

בפיסקה השנייה יש ציטצונו לעומת פיסקה 11(ג) של החוק הקיים. עד עכשיו הפטור היה לגבי כל רכב השייך לעיריה או מועצה מקומית. ההצעה החדשה אוטרת שהפטור יהיה גם לגבי מועצות מיוזריות, אבל מצד שני, יש שני סוגי רכב שהצעה זו לא תפטור אותם: (א) רכב ציבורי, בעיקר אוטובוסים; (ב) רכב פרטי, הרשום בשם העיריה, הכוונה היא למשל לרכב של פקידים נדרשים וכו'. לא נאמר פה שזה חל על כל רכב פרטי אלא רק על אותו רכב פרטי שיצוין במפורש על-ידי שר התעבורה, לאחר התייעצות עם שר הפנים. כלומר, כל זמן שלא תהיה הוראה שאלה לא יהיו פטורים - הם יהיו פטורים.

בפיסקה (ג) אין שינוי, היא מקבילה לטעיה 12(א).
פיסקה (ד) היתה עד עתה בטעיה 12(ב).

היו"ר ד. בר-רב-האי: לפיסקה (ג) : האם זה נתון לביקורת?

ה' שחר: אנחנו נוהגים שלא לפטור רכב שהטען הסדרה אלא שלו הוא 750 ק"ג. בכל שנה אנחנו מבקשים אישור טחוש, כדי להבטיח שהמכונה ממשיכה לעבוד באותם התנאים.

היו"ר ד. בר-רב-האי: האם יש לכם פיקוח על כך שיתאשו ברכב רק להובלת תוצרת חקלאית? זה כמעט שאינו ניתן.

ז. ורהפטיג: נדמה לי שיש צורך לתקן את טעיה 11(ב). כל רכב של רשות מקומית הוא ציבורי.

לסעיה-קטן (ד) אני מציע לסווג: "אלא להובלת חוליים ומתים". גם ל"חברה קדישא" יש רכב.

ה' סיני: זה הוכח בפני המטריבה על הכנסות המדינה, והוא התנגד לפטור את חברות קדישא. השאלה נדונה בממשלה והיא החליטה שלא לתת פטור במקרה זה.

ח. כהן: אינני מתנגד לכך באופן עקרוני. אני רוצה להפנות תשומת לב הוועדה כי לפי החוק המנדטורי היה עוד שחרור שאיננו טובא כגון, והוא של רכב המוכנות היהודית המשמש לווטרי הישובים היהודיים. אפשר לטעון שצריך לשחרר גם את הרכב הזה. אולם אינני יכול לקבל כל הוספות בטעיה זו, מבלי שהאוצר יטווח ידו על כך. אני טוען להביא את הצעת חבר הכנסת ורהפטיג בפני האוצר, על-מנת שידון בכך. אם האוצר לא יטווח ידו על כך, אני צריך להתנגד להצעה.

י. שופטן:

אני מבין שיש לשחרר טכונות חקלאיות
שהן בצורת רכב. אבל אין כל צורך לשחרר

את שאר כלי הרכב.

ז. ורהפטיג:

אני מציע לסחוק את המלים "והדבר נוסף"
בתעודה טאט טשרד החוץ". זה אפשר

להסדיר בתקנות. העיקר היא ההדדיות. כן חסרות כגון המלים "ופקיד
הטועס על-ידי הנציגות כאמור".

ח. כהן:

אפשר להוסיף: "והכל כשאותה מדינה מעניקה
פטורים מקבילים לכולם".

ה' טינג:

אשר לסוכנות, בחוק מעטד ההסתדרות
הציונית נקבע פטור טאגרות שונות במידה

והדבר נקבע באמנה בין הסוכנות והממשלה. אני חושב שאין צורך לדאוג
לסוכנות בטסגרת זאת.

ח. כהן:

להיפך, החוק הזה עלול להביא להפרת האמנה,
כי הוא חוק טאחר יותר, והאמנה אינה כלל

חוק. הייתי מציע להוסיף סעיף-קטן האומר: "סעיף זה אינו גורע מפטור
לפי כל חוק אחר.

ה. ברגר:

חושבני שאין הצדקה להצעת ח"כ שופטן
לבטל את הפטור על כלי רכב המיועדים להובלת

תוצרת חקלאית. אפשר לטעון, כמובן: טה בין תוצרת חקלאית ותוצרת אחרת.
עובדה היא שנעשים טטטצים להעמסה טטווייטת ל חקלאות. נעשים טטטצים

להוריד את ההוצאות של התוצרת החקלאית עד שהיא כגיעה טהיצרן לצרכן.
ואם כי יתכן שאין לאגרה הזאת חשיבות רבה, אני מציע שלא לחוק זאת.

ז. ורהפטיג:

אני הייתי מסכים כי אותו רכב, אם הוא
טטטש רק טת היצרנים החקלאיים, הוא יהיה

פטור.

י. שופטן:

טה פירוש "תוצרת חקלאית"? אם למשק
חקלאי יש ביח"ר לשיטורים, טדוע הוא

אינו צריך לשלם את האגרה, בעוד שביח"ר כזה בעיר חייב ללם אותה?
הייתי מציע להתפק בטלים "רכב שאינו טטטש אלא לצרכי חקלאות".

ז. ורהפטיג:

אני מציע לנסח זאת כך: "רכב של יצרנים
חקלאיים או איגודי יצרנים חקלאיים שאינו

טטטש אלא לצרכי חקלאות, להובלת תוצרת חקלאית או להובלת זבל וזרעים
הדרושים לעיבוד האדמה".

ח. כהן:

אפשר להעביר את כל סעיף-קטן (ג) לסעיף 12
ובו לאמר: "שר התחבורה רשאי לפטור רכב

שאינו טטטש אלא לצרכי חקלאות - - - וכו'. אז יוכל אשר לטקול
את הניטוקים שהושטעו על-ידי ח"כ ברגר, וטאחר שהוא צריך לקבל את
אישור ועדת הכספים של הכנסת, לא יהיה שיטוש לרעה בטכונות הנייחנת.

י. שופטן:

זה מצלצל יפה באופן תיאורטי, אבל לטעסה
אין זה שנה.

ה' טיבץ :

אני מבקש מחברי הוועדה להביא בחשבון
שמה שהוצע פה הוא חזרה על מה שבאשר בחוק
הקיימים. כל ביטול של פטור כזה כרוך בתשלומים של סכומים גדולים מאוד
עבור אגרת הרשיון נעלול גם לייקר את תוצאת החקלאית עצמה. על כל
פנים, מה שתהיה ההחלטה בענין זה, מצטרך לבקש זכות להתתייגות לטר
התחבורה.

ש. רוזנברג :

הניטוח של התישא של הסעיף עושה רושם
שהפטור הוא לא רק מהאגרה אלא מעצם הרשיון.

ח. כהן :

אני טוכן, כדי לטנוע טפק, לכתוב "פטורים
מאגרת רישום ומאגרת רשיון".

ש. רוזנברג :

האם פטושג "רכב של הטיינה" אינו טושג
רחב יותר מאשר "רכב השייך לממשלת ישראל"?

ח. כהן :

אפשר לאמר: "רכב שבבעלות הטיינה"; אבל
אני חושב שאותו טוכן יש כאשר אומרים

"רכב של הטיינה".

אשר להעתתו של ח"כ ורהפטיג לטעיף-קטן (ב)
אני מציע לאמר "רכב של רשות טקוטית, למעט רכב טטוג אשר התחבורה
בהתייעצות עם שר הפנים יפרט בתקנות".

ז. ורהפטיג :

אני מציע להציב פטיק אחרי הטלים "רכב של
ארגון האוטות הטאוחדות", כדי שיהיה ברור
שלגבי האוטות הטאוחדות אינה נדרשת הדידות.

- הוחלט :
1. לקבל את הצעת ש. רוזנברג לכתוב ברישא של הסעיף "פטורים מאגרת רישום ומאגרת רשיון".
 2. לקבל את ההצעה לכתוב בסעיף-קטן (ב) : "רכב של רשות טקוטית, למעט רכב טטוג אשר התחבורה בהתייעצות עם שר הפנים יפרט בתקנות".
 3. לקבל את ההצעה לטחוק את סעיף-קטן (ג), בהנחה שתוכנס תוראה טקבילה בסעיף 12.
 4. לדחות את הצעת י. שופמן לכתוב בסעיף-קטן (ג) : "טכונות חקלאיות טטובעות".
הסתייגות לי. שופמן.
 5. לקבל את הצעת ז. ורהפטיג להוסיף בסעיף-קטן נוסף פטור לרכב של "חברא קדישא".
 6. לקבל את ההצעה להוסיף בסעיף קטן (ו) "והכל כשאותה טדינה טעניקה פטורים טקבילים לכולם", ולהציב פטיק אחרי הרישא של הסעיף, אחרי הטלים "רכב של ארגון האוטות הטאוחדות".
 7. לקבל את ההצעה לטחוק בסעיף-קטן (ו) את הטלים "והלבר אושר בתעודה טמת טשרד החוק".

סעיף 8.

ח. כהן:

אני מציע להוסיף פה סעיף-קטן (ג):
"רכב שאינו טשטש אלא לצרכי חקלאות או להובלת תוצרת חקלאית או להובלת דברים הדרושים לעיבוד אדמה".

ז. ורהפטיג:

אני מציע להכניס זאת כאן באותו נוסח שהצעתי לסעיף (ג) בסעיף הקודם.

אני מציע לסחוק את הטלים "טלאי תפקידית".

אשר לטלים "רשיון החזקה", לפי מה שהועדה החליטה, זה צריך להיות "רשיון רכב".

ש. רוזנברג:

בסעיף-קטן (ב) אני מציע לכתוב במקום "סוגים כאמור" - סוגי אנשים, טפני שמורת זה יהיה סוגבל למה שנקבע בסעיף-קטן (א), ולדעתי, אפשר בסעיף-קטן (ב) להרחיב בהשוואה לסעיף-קטן (א).

ב. לוקר:

צריך להוסיף גם פה את אגרת הרישום.

1. הוחלט: לקבל את הצעת ב. לוקר להוסיף בסעיף "אגרת רשיון".

2. לקבל את ההצעה לסחוק את הטלים "או טלאי תפקידית" בסעיף-קטן (א).

3. לקבל את ההצעה לכתוב בסעיף-קטן (ב) במקום "רשיון החזקה" - "רשיון רכב".

4. לקבל את ההצעה לכתוב במקום "סוגים כאמור" בסעיף-קטן (ב) - "סוגי אנשים".

5. לדחות את הצעת היועץ המשפטי לנסח סעיף-קטן (ג) כך: "רכב שאינו טשטש אלא לצרכי חקלאות או להובלת תוצרת חקלאית או להובלת דברים הדרושים לעיבוד אדמה".

הסתייגות לשר התעבורה.

6. לקבל את הצעת ז. ורהפטיג לנסח סעיף-קטן (ג) כך: "רכב של יצרנים חקלאיים או איגודי יצרנים חקלאיים שאינו טשטש אלא לצרכי חקלאות, להובלת תוצרת חקלאית או להובלת זבל וזרעים הדרושים לעיבוד האדמה".

ז. ורהפטיג:

סאחר שנתקבל הנוסח הזה, אני מציע להחזיר את הסעיף לסעיף 11.

הוחלט: לקבל את ההצעה להעביר את סעיף-קטן (ג) בנוסח שנתקבל, בסעיף-קטן (ג) בסעיף 11.

טעמי 9.

ש. רזונברג:

אני מציע לכתוב בטעמי-קטן (1) במקום
"הטעמיק" - "הטרשה".

ה' טינר:

בטעמי 7 לפקודת התיקון יש הוראה בענין
זה.

ח. כהן:

אנינו יודע לעם מה דרושה ההוראה הזאת.
אני חושב שאפשר לחזק זאת.

ש. הלל:

לדעתי, יש להבחין בעונש בין מי שטעטיק
נהג ללא רשיון ובין מי שלא נקט בכל
המצעים הסבירים לפניעת נהיגה על-ידי מי שבין לו רשיון.

ח. כהן:

בטעמי 18 נכללות כל מיני עבירות, קלות
וחמורות, אשר עליהן נוטל עונש טכטיקלי
אחד, ואנחנו מציעים כאן להחמיר בו ולהעמידו על שלוש שנים מאסר
או 3000 ל"י קנס, כמובן, במסגרת הטכטיקום הזה הסכנות היא בידי
בית-המשפט. אם נרצה לדרג את העונשים בהתאם לעבירות, נצטרך לבטל
את טעמי 18 ולהכניס פה קודקס שלם של עונשים, ולא הייתי מציע לעשות
זאת.

ש. הלל:

אולי אפשר לקבוע שנים-שלושה דברים
טכטיפיים שעליהם העונש יהיה חמור יותר.
כי זה סוגר כאשר מצטיינים אדם בעבירה שהעונש הטכטיקלי עליה הוא
שלוש שנים מאסר, והוא יוצא ב-5 ל"י קנס. בטירה שחמורים כאן בעונש,
הייתי מציע שהחמרה תהיה לגבי כמה טעמיים טכטיפיים, כלומר, לגבי
עבירות חמורות.

ח. כהן:

אליבא דחבר הכנסת הלל אפשר היה להוסיף
בטעמיים טכטיפיים שהעונש על הוראות הטעמי
דינו כך וכך, וזה היה טוב יותר. הטעמיים האלה ככלל טעמי 18. אבל
מינוי טכטיים לכך. גם בעבירות הקלות יכולים להיות חמורים חמורים, לטפל,
כאשר זאת חוזר על אותה עבירה עשר פעמים. צריך להשאיר את השיקול בידי
בית-המשפט.

הוחלט: 1. לקבל את הצעת היועץ המשפטי לחזק את טעמי
קטן (1).

2. לקבל את טעמי-קטן (2) ללא שינוי.

ח. כהן:

לטעמי-קטן (3) : בינתיים נתקבל חוק בתי-המשפט,
אשר לפיו כל עבירה שדינה מאסר של לטעלה
משלוש שנים עוברת לבית-המשפט המחוזי. אמנם בטעמי 18 (ב) יש הוראה
מיוחדת בנוגע לשופטי תעבורה, ובטעמי 18 (א) - הוראה האומרת לשופט
שלוש יכול להטיל את כל העונשים, אבל זוהי שאלה שעל הוצדה לתת את
הדעת עליה, אם גם לאחר שנתקבל חוק בתי-המשפט תינתן אפשרות לשופט שלום
בו לשופט תעבורה להטיל עונש של חמש שנות מאסר.

שאלה שניה המתעוררת כאן היא שאלת עונש
הטייפוס. הוראה דומה יש בחוק על תקיפת שוטרים ובחוק על עבירות שוחד,
ויש בכך הקלת-טה שבת-המשפט פרשו מאסר ככולל מאסר על תנאי. דעתי
האישית - וזכיתי לתמיכה פוטבית בה מצד נשיא בית-המשפט העליון -

ח. כהן :

שעונש מאסר - הן מיניסלי והן טכסיסלי, - אינו העונש המתאים לעבירות תנועה בדרכים. העונש המתאים לעבירות אלה הוא שלילת רשיון נהיגה. ובמקרה של עבירות קודמות או במקרה חמורה, הייתי קובע אותו כעונש אוכליגטוררי. הייתי אוסר שאז הדבר שיהיה נתון לשיקול דעת בית-המשפט יהיה רק למיזן תקופה ישלל הרשיון. זה היה גם טפחיר גם כהנן יותר מאסר עונש מאסר.

מאחר שזו לא היתה הצעת המשטלה, אני מוכן להביא את הדבר בפני המשטלה. זוהי דעתי האישית שזהו העונש המתאים במקרים אלה.

י. שופטן :

באשר לסתן הטכנות לשופטי תעבורה להטיל חשש שנות מאסר, אני חושב שאפיר להחליט על כך לאחר שנדון על הסעיף הבא. כי השאלה היא אם שופט תעבורה יהיה פקיד לשלוש שנים או אם בהפוך אותו לשופט חמתי.

אשר לשלילת הרשיון, אני תומך בדבריו של היועץ המשפטי. אני חושב שהועדה יכולה להכניט תיקון בענין זה גם מבלי שהדבר יוחזר למשטלה, ואני מציע לעשות זאת.

ש. רוזנברג :

אני מציע לסחוק סטעיף זה את מאסר חמש שנים, ואז לא יהיה צורך לדחות את ההצבעה לפי הצעת ה' שופטן.

י. גייס :

בשלב זה אני רוצה חובה לטורר לוועדה מינפורמציה קצרה. ב-1956 היו 17387 תאונות-דרכים, מהן תאונות שבחן נפגעו אנשים פגיעת-סרת או פגיעה חמורה או קלה - 6249. המשטרה הביחה לדין על עבירות תנועה באותה שנה 158335 מקרים, במשך של שנת 1956 היו 168 עונש מאסר. אף אחת מתקופות המשטרה לא עלתה על שלושה חדשים. בכל אותן העבירות נשללו על-ידי בתי-המשפט ב-1956 רשיונות הנהיגה ב-383 מקרים, לתקופות שונות.

ש. הלל :

אני בעד זה שבכניט לחוק את הענין של שלילת רשיון, ואני מציע לשיקול שחדש את בכל המקרים יכולה לכונן שלילת הרשיון במקום מאסר.

ח. כהן :

לא הצעתי זאת במקום מאסר. המאסר ימאד. אבל במקרים חמורים, במקום מאסר של חמש שנים ועונש מיניסלי של חודש מאסר, הצעתי שלילת רשיון אוכליגטוררי.

ש. הלל :

אני מציע גם לבדוק את המשפחה של קביעת סולם עונשים, ולחלק את העבירות לשנים-שלושה סוגים. מינני שלם עם החטרה בעונש סתוך הנחה שיהיו אנשים שיצאו בלא-כלום.

ה' סינר :

גם בחוק הקיים יש טיווג של עבירות קלות וחמורות. העבירות החמורות הן: נהיגת רכב על-ידי אדם שיכור, טירוף לתת עם וכחובת, פגיעה ובריחה אחרי תאונה, נהיגת רכב שנמטרה לבעליו הודעת אי-שימוש ועוד.

הנחלט :

לקבל את הצעת ש. רוזנברג האוטררת שהעונש הטכסיסלי יהיה שלוש שנים.

הישיבה נבעלה.